

Asesu Effaith Isafbris Alcohol ar Ddefnyddwyr gwasanaethau a Darparwyr gwasanaethau

Crynodeb Gweithredol

1. Nodau a methodoleg yr ymchwil

- 1.1 Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canlyniadau interim astudiaeth sy'n asesu effaith Isafbris Alcohol [MPA] ar Ddefnyddwyr gwasanaethau a Darparwyr gwasanaethau ledled Cymru ar bwynt ddwy flynedd ar ôl rhoi'r ddeddfwriaeth newydd ar waith. Mae'r astudiaeth yn un rhan o gyfres o bedair astudiaeth werthuso a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru i asesu'r broses ac effaith cyflwyno MPA yng Nghymru, a'r tair astudiaeth arall yw: dadansoddiad o gyfraniadau, gwaith gyda manwerthwyr, ac asesiad o effaith ar y boblogaeth ehangach o yfwyr. Dyma'r cyntaf o ddau adroddiad 'ôl-weithredu' a fydd yn archwilio patrymau yfed alcohol ac ymddygiadau cysylltiedig ymhlith yfwyr peryglus, niweidiol a dibynnol sy'n ymwneud ar hyn o bryd â gwasanaethau trin alcohol yng Nghymru.
- 1.2 Cynhaliwyd yr astudiaeth hon gan gonsortwm o ymchwilwyr o Figure 8 Consultancy (Dundee), Prifysgol De Cymru, a Phrifysgol Glyndŵr (Wrecsam).
- 1.3 Nod penodol y gydran hon o'r ymchwil yw asesu profiad ac effaith MPA ar wasanaethau a'u defnyddwyr ledled Cymru (gan gynnwys archwilio i ba raddau y gallai newid rhwng sylweddau fod wedi digwydd o ganlyniad i'r ddeddfwriaeth ac effeithiau isafbrisio ar gyllidebau cartrefi). Yn fwy penodol, roedd gan yr astudiaeth ddeg amcan, chwech yn canolbwyntio ar bobl sy'n cael cymorth gan wasanaethau alcohol (h.y. defnyddwyr gwasanaethau a fyddai'n cael eu hystyried yn yfwyr niweidiol, peryglus neu ddibynnol), a phedwar yn canolbwyntio ar unigolion yn gweithio fel darparwyr gwasanaethau i bobl â phroblemau alcohol (h.y. darparwyr gwasanaethau).

Defnyddwyr gwasanaethau:

- Archwilio sut mae defnyddwyr gwasanaethau wedi paratoi ar gyfer y newid yn y ddeddfwriaeth.
- Archwilio canfyddiadau defnyddwyr gwasanaethau o'r ddeddfwriaeth.
- Archwilio pa newidiadau a wnaeth defnyddwyr gwasanaethau, os o gwbl, i'w defnydd o alcohol ar ôl cyflwyno isafbris uned am alcohol.
- Archwilio pa newidiadau a wnaeth defnyddwyr gwasanaethau, os o gwbl, i'w defnydd o sylweddau amgen ar ôl y newid mewn deddfwriaeth.
- Archwilio canfyddiadau defnyddwyr gwasanaethau o newidiadau (gan gynnwys newid sylweddau) a wnaeth pobl eraill ar ôl cyflwyno'r ddeddfwriaeth.
- Archwilio effaith y ddeddfwriaeth newydd ar wariant cartref defnyddwyr gwasanaethau ac agweddau eraill ar eu bywydau (e.e. perthnasoedd, cyflogaeth, iechyd).

Darparwyr gwasanaethau:

- Archwilio'r dulliau a ddefnyddir gan ddarparwyr gwasanaethau i helpu pobl i baratoi ar gyfer cyflwyno isafbris am alcohol.
 - Archwilio canfyddiadau darparwyr gwasanaethau o newidiadau yn y defnydd o sylweddau (gan gynnwys newid sylweddau) a wnaeth defnyddwyr gwasanaethau ar ôl cyflwyno isafbris uned ar gyfer alcohol.
 - Archwilio gyda darparwyr gwasanaethau effaith y ddeddfwriaeth newydd ar fywydau defnyddwyr gwasanaethau (e.e. gwariant cartrefi, iechyd, perthnasoedd, cyflogaeth, ac ati).
 - Archwilio gyda darparwyr gwasanaethau pa mor ddefnyddiol oedd y deunyddiau cymorth neu'r canllawiau a ddarparwyd, yn ogystal ag unrhyw ddeunyddiau ychwanegol y gallai fod eu hangen.
- 1.4 Defnyddiwyd cyfuniad o gyfweiliadau a holiaduron arolwg ar-lein i alluogi cyflawni amcanion yr ymchwil.
 - 1.5 Roedd yr ymchwil yn canolbwyntio ar oedolion 18 oed a hŷn a oedd naill ai'n preswyllo yng Nghymru neu'n ymwneud â darparu gwasanaethau alcohol yng Nghymru.
 - 1.6 Cynhaliwyd cyfweiliadau gyda 25 o ddefnyddwyr gwasanaethau ac 16 o ddarparwyr gwasanaethau (gan gynnwys rheolwyr gweithredol a staff rheng flaen). Cynhaliwyd un cyfweiliad darparwr gwasanaeth mewn grŵp bach.
 - 1.7 Cwblhawyd arolygon gan 55 o ddefnyddwyr gwasanaethau a 90 o ddarparwyr gwasanaethau.

2. Cefndir a chyd-destun

- 2.1 Mae'r cefndir a chyd-destun ar gyfer MPA wedi'u nodi'n fanwl mewn tri adroddiad blaenorol ([Holloway et al. \(2019\)](#), [Buhociu et al. \(2021\)](#), [Holloway et al. \(2022\)](#)), y mae'r diweddaraf ohonynt yn darparu adolygiad llenyddiaeth wedi'i ddiweddarau sy'n adeiladu ar yr adolygiadau a gwblhawyd yn y ddau adroddiad cynharach, a dyma lle y byddem yn cyfeirio darllenwyr i chwilio am y cyfeiriadau diweddaraf.
- 2.2 Ystyrir mai'r cynharaf o'r adroddiadau hyn (Holloway, et al., 2019) yw'r adroddiad sylfaenol ar gyfer yr astudiaeth hon gan ei fod wedi ystyried y potensial ar gyfer newid sylweddau yn dilyn cyflwyno MPA yn seiliedig ar farn yr un grwpiau rhanddeiliaid wedi'u targedu (h.y. defnyddwyr gwasanaethau a darparwyr gwasanaethau), a'i fod felly yn cynnwys y cefndir perthnasol.
- 2.3 Mae lefelau niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol ac yfed peryglus a niweidiol yn parhau i fod yn broblem yng Nghymru er bod Llywodraeth Cymru wedi rhoi amrywiaeth o weithgareddau ar waith sy'n gyson â'i strategaeth camddefnyddio sylweddau bresennol (Livingston et al, 2018). Mae tystiolaeth academaidd ryngwladol gref mai cynyddu pris alcohol yw un o'r ffyrdd mwyaf effeithiol o reoli lefelau yfed alcohol a lleihau niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol (Nelson et al, 2013b; Wagenaar, 2009). Fodd bynnag, hyd yn ddiweddar, mae prisio fel elfen allweddol wedi bod ar goll o ddull Llywodraeth Cymru o leihau niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol.
- 2.4 Cafodd Bil Iechyd y Cyhoedd (Isafbris am Alcohol) (Cymru) ei basio drwy Gynulliad Cenedlaethol Cymru (a elwir bellach yn Senedd Cymru) ym mis Mehefin 2018 a chafodd Gydsyniad Brenhinol, gan ddod yn Ddeddf, ar 9^{fed} Awst 2018. Roedd yn cynnwys darpariaethau i gyflwyno isafbris ar gyfer gwerthu a chyflenwi alcohol yng Nghymru (sef 50c yr uned o alcohol), a'i gwneud yn drosedd i alcohol gael ei werthu neu ei gyflenwi am lai na'r pris hwnnw. Daeth y ddeddfwriaeth i rym ar 2^{il} Mawrth 2020.
- 2.5 Ym marn Llywodraeth Cymru, er mai amcan y Bil oedd mynd i'r afael â niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol, gan gynnwys derbyniadau i'r ysbyty y gellir eu priodoli i alcohol a marwolaethau sy'n gysylltiedig ag alcohol yng Nghymru, a dull epidemiolegol effeithiol o ddiogelu iechyd, roedd hefyd yn debygol o dargedu'r fywyr peryglus a niweidiol hynny sy'n tueddu i yfed mwy o gynhyrchion cost isel a chynnwys alcohol uchel.

- 2.6 Er bod y ddeddfwriaeth newydd yn seiliedig ar ddull poblogaeth gyfan o fynd i'r afael â niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol, comisiynwyd yr ymchwil i ganolbwyntio ar brofiadau ac effaith MPA ar y rhai sy'n cael cymorth ar gyfer problemau sy'n gysylltiedig ag alcohol. **Rhaid felly ystyried y canfyddiadau a gyflwynir yn yr adroddiad yma yn y cyd-destun hwn.**

3. Canfyddiadau allweddol

Newidiadau i ddefnydd alcohol a chyffuriau eraill

- 3.1 Nid oes llawer sy'n newydd i'w ychwanegu at y sylfaen dystiolaeth bresennol ynghylch newidiadau i'r defnydd o alcohol a/neu gyffuriau gan yfwyr peryglus, niweidiol a dibynnol o ganlyniad i gyflwyno MPA yng Nghymru.
- 3.2 Mae canfyddiadau'r astudiaeth hon yn rhoi cadarnhad pellach i'r hyn sydd eisoes yn hysbys yn hyn o beth (h.y. gostyngiad sylweddol yn argaeledd alcohol (yn enwedig seidr) rhad (llai na 50cyu), gyda rhai yn newid i wirodydd rhad (yn enwedig fodca) o ganlyniad; ac ychydig iawn o dystiolaeth i awgrymu bod unigolion a oedd yn yfwyr sylfaenol (ac nad oeddent eisoes yn defnyddio cyffuriau) yn debygol o newid i ddechrau defnyddio cyffuriau o ganlyniad i brisiau alcohol uwch). Mae nifer o wasanaethau yn adrodd (yn anecdotaidd) am beth cynnydd yn y defnydd o gyffuriau eraill ymhlith defnyddwyr gwasanaethau (sydd eisoes yn defnyddio cyffuriau eraill) dros y cyfnod y bu'r polisi ar waith.
- 3.3 Nid yw'n syndod bod alcohol wedi'i adrodd i raddau helaeth gan ddefnyddwyr gwasanaethau fel rhywbeth llai fforddiadwy ers cyflwyno MPA yng Nghymru. Fodd bynnag, roedd y cyfranogwyr yn ystyried bod alcohol yn eitem hanfodol a oedd yn tueddu i 'ddod yn gyntaf'. Felly, roedd ei fforddiadwyedd yn cael ei ddeall yn well o'i gymharu â'r aberthau niferus a wnaed gan gyfranogwyr i sicrhau ei gaffael.
- 3.4 Er gwaethaf y polisi prisio, roedd defnyddwyr gwasanaethau fel arfer yn dod o hyd i ffordd o gynnal yfed dibynnol drwy ehangu'r dulliau ymdopi presennol, er bod llai o unedau dyddiol/wythnosol sy'n cael eu hyfed wedi'u nodi ar gyfer rhai.
- 3.5 Lle y'i trafodwyd, dywedwyd bod newidiadau i batrymau defnydd ac ansawdd bywyd yn ganlyniad i ffactorau unigol lluosog a macro-lefel, gan gynnwys MPA.
- 3.6 Dywedodd y rhan fwyaf o ddarparwyr gwasanaethau nad ydynt wedi gweld unrhyw newid yn nifer yr yfwyr niweidiol ers mis Mawrth 2020. Mae'r rhai sydd wedi nodi cynnydd mewn atgyfeiriadau at wasanaethau wedi priodoli'r cynnydd hwn i raddau helaeth i'r pandemig COVID-19 a'r cyfyngiadau symud dilynol.

Ystyriaethau eraill

- 3.7 Nodwyd profiadau a adroddwyd o dlodi, statws tai a phrofiad cyfiawnder troseddol fel penderfynyddion ehangach, gan gefnogi dealltwriaeth o anghenion iechyd, economaidd, cymorth cymdeithasol a thriniaeth alcohol sylweddol, sy'n aml heb eu diwallu, ar draws y sampl.
- 3.8 Er bod rhai ymatebwyr o'r farn bod MPA yn gwaethygu pryderon iechyd meddwl yn uniongyrchol, mae trafodaethau yma i raddau helaeth yn nodweddu'n well anghenion sydd yn aml heb eu diwallu o fewn sampl yr astudiaeth. Roedd unigolion yn son, er enghraifft, ynglŷn â sut roedd yfed yn rhoi rhyddhad am eiliad rhag brwydrau seicolegol ac emosiynol, yn absenoldeb strategaethau ymdopi, triniaeth neu gymorth cymdeithasol arall mwy priodol.
- 3.9 Er bod ymgysylltu â gwasanaethau iechyd, triniaeth alcohol ac adferiad wedi cefnogi cyfran o'r rhai a gyfwelwyd, mynegodd unigolion nifer o ddulliau a ddefnyddiwyd ganddynt i gadw eu hunain yn ddiogel a chefnogi iechyd a llesiant (fel mabwysiadu ymagwedd sy'n seiliedig ar ymataliad at

alcohol, cysgodi rhag yfwyr problemus eraill, neu gymryd rhan mewn cyrsiau addysgol, gwirfoddoli, a/neu gyflogaeth ystyrion).

- 3.10 Roedd nifer fach o gyfranogwyr y cyfweiliadau wedi'u lleoli'n ddaearyddol yn agos at y ffin rhwng Cymru a Lloegr gan roi mynediad hawdd iddynt i barhau i brynu alcohol ar brisiau Lloegr (nad ydynt yn MPA). I'r unigolion hyn, roedd effeithiau ariannol uniongyrchol MPA yn llai amlwg, er bod costau tanwydd ychwanegol a newidiadau cyllidebol wedi'u hachosi gan y rheini a oedd yn teithio mewn car a/neu'n prynu symiau mawr i gyfiawnhau costau teithio.
- 3.11 Effeithiodd COVID-19 a'r argyfwng costau byw mwy diweddar ar y rhai a gyfwelwyd mewn amrywiaeth o ffyrdd, gan gynnwys yn ariannol, trwy ostyngiadau mewn cymorth, ac o ganlyniad i gynydd cysylltiedig mewn straen a brwydrau iechyd meddwl.

Effeithiau

- 3.12 Ni ellir priodoli adroddiadau a chanfyddiadau ymatebwyr ynghylch effeithiau MPA arnynt eu hunain, eu cylchoedd cymdeithasol, a'r gymuned ehangach o bobl â phroblem alcohol yn uniongyrchol i'r polisi prisio. Yn hytrach, dangoswyd bod MPA yn cyfrannu at yr heriau a wynebwr gan y rhai sy'n rheoli yfed dibynnol. Yn hyn o beth gallai canlyniadau iechyd, cymdeithasol a chyfreithiol a adroddwyd gael eu deall yn well fel swyddogaeth gor-ddefnyddio alcohol, anfantais economaidd, ac argaeledd/hygrychedd gwasanaethau cymorth (ynghanol COVID-19 a thu hwnt) sy'n aml yn annigonol i ddiwallu anghenion.
- 3.13 Mae'n bosibl y bydd gwell dealltwriaeth o effeithiau economaidd MPA wrth gymharu â'r aberthau niferus a wneir gan unigolion i sicrhau parhad yn y cyflenwad alcohol. Felly, cafodd y defnydd parhaus o alcohol er gwaethaf ei bris uwch effeithiau ar bŵer prynu mewn manau eraill, gan gynnwys bwydydd a hanfodion eraill, fel trydan, gwres a rhent. Cyfrannodd MPA at brofiadau o galedi y tu hwnt i 'wneud heb' yn unig, gyda'r rhan fwyaf o gyfweleion yn cael eu gorfodi i fenthyg gan deulu a ffrindiau neu i ymestyn llinellau credyd i gael mynediad at symiau digonol o alcohol.
- 3.14 Yn bwysig, soniodd defnyddwyr gwasanaethau lluosog am brofiadau o faeth gwael a diffyg hunanofal cyffredinol yn ymwneud ag yfed alcohol yn hytrach na diffyg arian. Roedd mynd heb fwyd, gwres a thrydan yn cael eu hadrodd yn gyffredin ar draws cyfweiliadau. Nid oedd bob amser yn bosibl datgysylltu'r effeithiau hyn oddi wrth y cyfraniad a wnaed gan MPA at galedi ariannol.
- 3.15 Ni adroddwyd o brofiad am gynydd a ysgogwyd gan yr MPA mewn dwyn o siopau, lladrata, a mathau eraill o drosedd, er iddo gael ei ragweld yn gyffredin gan gyfranogwyr.
- 3.16 Roedd pob darparwr gwasanaeth wedi gweld newidiadau yn anghenion defnyddwyr gwasanaethau a'r disgwyliadau ar eu gwasanaeth yn y cyfnod ers cyflwyno'r polisi. Er nad oedd bob amser yn glir i'r darparwyr gwasanaethau beth yn union oedd wedi achosi'r newidiadau, roedd rhai sylwadau defnyddiol ynghylch cwmpas y rhain (megis: cynnydd canfyddedig mewn arian benthyg unigolion naill ai'n ffurfiol neu'n anffurfiol; cynnydd yn y defnydd benthyciadau diwrnod cyflog a benthyciadau mwy ffurfiol; effeithiau ar aelodau'r teulu, yn enwedig oherwydd mwy o fenthyca; a mwy o gydnabyddiaeth i'r berthynas rhwng iechyd meddwl a'r defnydd o alcohol).
- 3.17 Yn gyffredinol, roedd y darparwyr gwasanaethau yn teimlo bod cyflwyno MPA wedi cael effaith andwyol ar iechyd eu defnyddwyr gwasanaethau.

Y Polisi

- 3.18 Roedd y grŵp o ddefnyddwyr a darparwyr gwasanaethau a gymerodd ran yn yr astudiaeth hon yn cymryd yn ganiataol yn gyson ac yn cyfyngu eu dealltwriaeth o'r polisi i lawr i un o dargedu'r boblogaeth sy'n ddiabynnol ar alcohol, yn hytrach na diffinio rhwng y boblogaeth darged wirioneddol (h.y. yfwyr peryglus a niweidiol) a'r rheini sy'n cael eu heffeithio fwyaf (h.y. y boblogaeth ar incwm isaf sy'n gaeth i yfed). Oherwydd bod defnyddwyr gwasanaethau a darparwyr gwasanaethau yn dehongli bwriad y polisi fel targedu yfwyr dibynnol (a'r rhai sy'n ymwneud â gwasanaethau fel arfer o'r grŵp incwm isel mwyaf agored i niwed) y maent yn ystyried y byddant yn parhau i yfed waeth

beth yw pris alcohol (oherwydd bod angen iddynt wneud hynny), y casgliad naturiol a wnaed gan gyfranogwyr yr astudiaeth yw bod y polisi hwn yn un sy'n cosbi poblogaeth sydd eisoes yn agored i niwed.

- 3.19 Roedd darparwyr gwasanaethau'n canolbwyntio mwy ar hyn ac yn treulio llai o amser yn canolbwyntio ar unrhyw newidiadau y maent wedi'u gweld ymhlith y boblogaeth beryglus a niweidiol o yfwyr (h.y. y boblogaeth darged wirioneddol yn y polisi).
- 3.20 Un pryder mewn perthynas â'r mater hwn o ddehongli'r polisi yw bod canfyddiadau'r astudiaeth yn adlewyrchu bod llai o 'ddatrys y polisi' yn digwydd yn gyffredinol ymhlith defnyddwyr gwasanaethau a darparwyr gwasanaethau na phan archwiliwyd safbwyntiau a dehongliadau yn yr Astudiaeth Newid (waelodlin) gynharach ([Holloway et al. \(2019\)](#)). Felly, cyn belled ag y mae defnyddwyr gwasanaethau yn y cwestiwn, mae prisiau alcohol ar ôl yr MPA yn hysbys iawn, ar y cyfan mae seidr rhad wedi diflannu o farchnadoedd Cymru, mae costau byw wedi cynyddu ac yn parhau, ac mae dibyniaeth ar alcohol yn parhau i fod yn arferiad sydd angen ei gynnal. Ar y cyfan, mae darparwyr gwasanaethau wedi penderfynu ar eu dealltwriaeth o'r polisi (er bod hynny'n aml trwy lens o gamddechongli), a adlewyrchir yn yr effeithiau negyddol y maent yn eu gweld ar y grŵp bach ond cymhleth o yfwyr caeth ar yr incwm isaf.
- 3.21 Ar y cyfan, roedd darparwyr gwasanaethau'n ei chael hi'n anodd gwahaniaethu rhwng y cyfraniad y mae MPA wedi'i wneud hyd yma i leihau'r niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol ledled Cymru. Mae hyn oherwydd ei bod yn anodd iddynt wahaniaethu rhwng newidiadau y gellir eu priodoli i'r pandemig COVID-19 yn ogystal â'r argyfwng costau byw presennol yn hytrach na chyflwyno MPA yn unig.

4. Casgliadau a'r Camau Nesaf

Casgliadau

- 4.1 Yn gyffredinol, neges allweddol yr astudiaeth interim hon yw bod y dystiolaeth a welwyd yn cyd-fynd â'r dystiolaeth bresennol a gasglwyd dros y pedair blynedd diwethaf gan ein tîm ymchwil ar ffurf tair astudiaeth (gweler [Holloway et al. \(2019\)](#), [Buhociu et al. \(2021\)](#), [Holloway et al. \(2022\)](#)).
- 4.2 Mae'r dystiolaeth yn cyd-fynd yn ehangach gyda chanfyddiadau'r ystod ehangach o astudiaethau gwerthuso ar raddfa fwy a gynhaliwyd neu a gomisiynwyd gan Public Health Scotland dros y pum mlynedd diwethaf ([Evaluation of minimum unit pricing \(MUP\) - Alcohol - Health topics - Public Health Scotland](#)).
- 4.3 Y neges allweddol sydd angen ei hamlygu o ganlyniad i'r astudiaeth interim hon yw'r camddealltwriaeth a'r camddechongliad eang a welwyd o'r polisi MPA ymhlith defnyddwyr gwasanaethau a darparwyr gwasanaethau. Mae'r camddealltwriaeth a'r camddechongli hwn yn ymwneud â **bwriad** y polisi ac yn dangos bod mwy o waith i Lywodraeth Cymru ei wneud i addysgu'r sector a'r gweithlu trin alcohol a chyffuriau.
- 4.4 Yn gyffredinol, mae llai o 'ddatrys y polisi' yn digwydd ymhlith defnyddwyr gwasanaethau a darparwyr gwasanaethau na phan archwiliwyd safbwyntiau a dehongliadau yn yr Astudiaeth Newid (gwaelodlin) flaenorol ([Holloway et al. \(2019\)](#)), sy'n awgrymu bod addysg bellach ar draws y sector yn mynd i brofi'n fwy heriol po hiraf y caiff ei ohirio.
- 4.5 Y ddwy neges gadarnhaol allweddol mewn perthynas â phrofiad ac effaith cyflwyno MPA ar ddefnyddwyr gwasanaethau a darparwyr gwasanaethau yw:
 - gostyngiad sylweddol yn argaeledd alcohol (yn enwedig seidr) rhad (llai na 50cyu), gyda rhai yn newid i wirodydd rhad (yn enwedig fodca) o ganlyniad; ac
 - ychydig iawn o dystiolaeth i awgrymu bod unigolion a oedd yn yfwyr sylfaenol (ac nad oeddent eisoes yn defnyddio cyffuriau) yn debygol o newid i ddechrau defnyddio cyffuriau o ganlyniad i brisiau alcohol uwch.

- 4.6 Neges ychwanegol oedd bod y rhan fwyaf o yfwyr yn ceisio cynnal fforddiadwyedd drwy ymestyn y mecanweithiau ymdopi presennol, ac i'r rhan fwyaf o yfwyr nid yw hyn yn cynnwys gweithgarwch torri'r gyfraith (e.e. dwyn o siopau i ariannu prisiau alcohol uwch) neu mewn perthynas â newid i gynhyrchion neu sylweddau rhatach o ganlyniad i brisiau alcohol uwch (e.e. newid i ddefnyddio alcohol anghyfreithlon, alcohol wedi'i ddwyn, neu alcohol nad yw'n ddiod, neu sylweddau eraill).
- 4.7 Yr unig wahaniaeth posibl a welwyd yn yr astudiaeth hon, o'i gymharu â thystiolaeth bresennol, yw estyniad bach posibl o amgylch y defnydd o aml-gyffuriau (yn enwedig y defnydd o Bensodiasepinau Stryd) nag a adroddwyd mewn manau eraill. Fodd bynnag, dim ond ar sampl fach y mae'r canfyddiad hwn yn seiliedig ac efallai oherwydd natur y gwasanaethau y recriwtiwyd ein sampl ohonynt (a bydd angen cynnal profion pellach ar hyn).

Camau Nesaf

- 4.8 Yr adroddiad hwn yw'r cyntaf o ddau adroddiad sy'n manylu ar ganlyniadau ymgynghoriadau â defnyddwyr gwasanaethau (yfwyr niweidiol, peryglus a dibynnol) a gwasanaethau ledled Cymru 24 mis ar ôl gweithredu'r MPA.
- 4.9 Bydd yr ail adroddiad, a'r olaf, yn canolbwyntio ar ddata a gasglwyd 42 mis ar ôl rhoi'r ddeddfwriaeth ar waith. Bydd yr adroddiad dilynol hwn yn tynnu ar y data a gyflwynir yn yr adroddiad interim hwn er mwyn asesu a monitro newidiadau mewn patrymau yfed alcohol ac ymddygiadau cysylltiedig, gan gynnwys patrymau prynu alcohol, dros amser.
- 4.10 Yn y don olaf o'r ymchwil, y cynllun yw cynnal cyfweiliadau ailadroddus gyda'n sampl o gyfweleion (gan ddisodli unrhyw rai sy'n gadael gyda mathau tebyg o yfwyr) ac eto i ailadrodd yr arolygon traws-adrannol gyda defnyddwyr gwasanaethau a darparwyr gwasanaethau ledled Cymru. Bydd cynnal cyfweiliadau ailadroddus gyda sampl o yfwyr yn ein galluogi i fonitro effaith hirdymor MPA ar fywydau yfwyr.
- 4.11 Mae hefyd yn bwysig cydnabod y gallai fod angen i unrhyw asesiad o effaith MPA ar batrymau yfed alcohol yng Nghymru ystyried effeithiau dryslyd a chystadleuol ymatebion yfwyr i'r pandemig COVID-19 byd-eang parhaus yn ogystal â ffactorau dryslyd eraill, megis yr argyfwng costau byw.
- 4.12 Mae'r portffolio ymchwil sy'n deillio o'r asesiad o MPA ar ddefnyddwyr gwasanaethau a gwasanaethau yn bwysig. Bydd yn helpu i lywio ac arwain siâp a chwmpas yr MPA ac ymatebion gwasanaethau yng Nghymru ac, o bosibl, gwledydd eraill ledled y byd.

Adroddiad Ymchwil Llawn: Andy Perkins, Wulf Livingston, Beth Cairns, Josh Dumbrell, Katy Holloway, Marian Buhociu, Shannon Murray, and Iolo Madoc-Jones (2023). *Asesu Profiadau ac Effaith Isafswm Prisiau Alcohol ar Ddefnyddwyr gwasanaethau a Darparwyr gwasanaethau*. Caerdydd: Llywodraeth Cymru, rhif adroddiad YGLI 64/2023.

Ar gael yn: <https://www.llyw.cymru/isafbris-am-alcohol-ffaith-ar-ddefnyddwyr-gwasanaethau-darparwyr>

Safbwyntiau'r ymchwilwyr a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid o reidrwydd rhai Llywodraeth Cymru.

Am ragor o wybodaeth cysylltwch â:

Janine Hale

Is-adran Ymchwil Gymdeithasol a Gwybodaeth

Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi

Llywodraeth Cymru, Parc Cathays

Caerdydd, CF10 3NQ

Ebost: ymchwil.iechydagwasanaethaucymdeithasol@llyw.cymru

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg.

This document is also available in English.

OGL © Hawlfraint y Goron ISBN Digidol **978-1-83504-132-1**